SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCVI. No. 52. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, MARCH 21, 1989 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 21-го БЕРЕЗНЯ 1989 Ч. 52. РІК XCVI.

ТОВАРИСТВО „МЕМОРІЯЛ" ВИМАГАЄ ПОКАРАННЯ ВИННИХ

Київ (Р.Г.Г.). — Як уже інформовано, у суботу, 4-го березня ц.р., тут в будинку „Кіно" відбулася установча конференція Товариства „Меморіял", точніше його українського відділу з участю понад 400 осіб.

На конференцію приїхали представники обкомів та райкомів партії та інших офіційних інстанції з метою зірвати конференцію, що їм однак не вдалося. Тому, коли читав по пунктах Михайло Горинь резолюцію, то поодинокі чиновники або голосувати проти, або стримувалися від голосування. Однак голосування випало на користь резолюції; за були 386, проти 23, утималися 12. Конференція тривала майже цілу суботу до вечора, дискусії йшли також про назву товариства та питання, хто може стати членом його. Була відкинута пропозиція, щоб товариство себе назвало „всеукраїнським" — це була уступка офіційним представнакам, однак рішено, що членами можуть стати колективно різні об'єднання, як також індивідуально особи, що проживають в УССР та поза її межами в СССР чи в інших країнах світу.

Під час перерви група колишніх політичних в'язнів та їх родин стали на другому поверсі будинку перед стендами, присвяченими пам'яті жертвам сталінізму, і розглянути над головами плякат „Жертви сталінізму 60-80-их років". Перед групою зібралося велике число учасників конференції. Вячеслав Чорновіл давав пояснення про поодинокі особи, що були присутні, а також говорив про жертви терору, правозахисників, що згинули в таборах — В. Марченка, В. Стуса, О. Тихого, Ю. Литвина, Світлана Киреченко тримала куртку політв'язчя, а саме Олеся Шевченка, в якій його везли з кайданами на руках в казахстанську пущу.

Другого дня в неділю був на 12-ту годину призначений мітинг жертв сталінізму біля центрального стадіону в Києві. Там зібралося около 5,000 осіб. Мітингом керував кандидат тихнічних наук Гайченко, що виступав під час установчої конференції. Виступало багато осіб, між ними відомий режисер Лесь Танюк, офіційні представники: секретар київського міському партії Мартинюк, прокурор міста Києва Шевченко, від УКЦеркви Іван Гель та Ярослав Лесів, від правозахисного руху Левко Лук'яненко та Юрій Бадзіо. Київський мітинг заторкнув у виступах дуже широку скалю проблем, найсильніші виступи були Л. Лук'яненка та Ю. Бадзя. Я. Лесів присвятив свій виступ виключно проблемам переслідуваної Української Католицької Церкви, тоді коли Іван Гель заторкнув також питання Української Автокифальної Православної Церкви і зосередився на переслідуванні обох українських Церков. Учасники прийняли ці виступи дуже прихильно.

На майдані була велика частина переодягнених працівників відповідних органів, які час до часу вигукували свої гасла, щоби зірвати виступи Лук'яненка, Бадзя, Геля та інших правозахисників. Але їм не вдалося досягти свого заміру.

Мітинг залишив у учасників велитенське враження, його значіння матиме вплив також на майбутній розвиток суспільно-політичних питань. Всіх захопила резолюція, яка була двічі зачитана, спершу в суботу на установчій конференції, а в передагованій формі в неділю. Переважна більшість прийняла резолюцію, яка в своїм змісті досить радикальна. Текст резолюції ще не опублікований, і якщо його не опублікує офіціна преса, в чому можна сумніватися, то вона знайде поширення через самвидав. Мітинг 5-го березня уважають епохальною подією в житті Україні, а зокрема міста Києва.

Щодо змісту резолюції, то подібного офіційного документу Україна останніми роками ще не знала. Підняті в ній питання торкалися не тільки сталінських репресій, але й пізніших років включно з 1980-ми. Мова йшла про тих, що загинули по таборах, про необхідність перевести їх тлінні останки в Україну. Винесено також вимоги, щоб влада звільнила тих, що до сьогодні сидять в психлікарнях, засудира ре-

(Закінчення на стор. 4)

В РІЧНИЦЮ КАТАСТРОФИ В ЧОРНОБИЛІ

Ми знаходимося напередодні третьої річниці жахливої катастрофи в Чорнобилі 26-го квітня 1986 року. Це небувала досі катастрофа, жахливі наслідки якої населення Европи, а зокрема України і Білорісії, відчуватиме ще десятки років.

Хтось може твердити, що це був випадок, за який важко будь-кого обвинувачувати. На жаль, це не так, про що найкраще свідчить реакція совєтського уряду на ту подію. Замість остерегти населення й евакувати його із загроженої зони, щоб воно якнайменше потерпіло, совєтський уряд держав те в таємниці, щоб у Києві величаво відсвяткувати день 1-го травня.

І власне цей аспект чорнобильської катастрофи засуджує ввесь вільний світ, а в перше ми, брати і сестри яких поносять безпосередні наслідки її.

У зв'язку з тим Президія Секретаріяту СКВУ апелює до всіх українських громад провести в себе на місцях в суботу, 22-го квітня ц.р., масові демонстрації чи інші форми протестів для відзначення чорнобильської катастрофи по можливости при участи інших співгромадян.

Відзначаючи третю річницю чорнобильської катастрофи, з'ясовуймо нашим співромадянам дволичну і єхидну політику Москви, яка фальшом і солодкими обіцяниками демократизації СССР обманює західній світ та присипляє його чуйність і готовість до оборони.

Катастрофа в Чорнобилі — це трагедія України й Білорусії з далекосяжними наслідками у всьому світі. Відзначімо цю річницю, вимагаючи припинення розбудови нуклеарних станцій в Україні, які є загрозою для здоров'я і для природи взагалі. За це, власне, сьогодні йде боротьба в Україні! Підтримаймо наших братів і сестер у їхніх змаганнях протестаційною акцією третьої річниці чорнобильської катастрофи.

Березень 1989 р.

За Президію Секретаріяту СКВУ:

Юрій Шимко
президент

Василь Верига
генеральний секретар

СССР знову заглушує радіопередавання західньої станції

Москва. — Вперше за останні кілька місяців у Совєтському Союзі знову почалося заглушування радіопередавань однієї із західніх радіостанцій, що ведуть передавання російською мовою. Член незалежної політичної організації Демократичний союз Юрій Мітюнов повідомив телефонічно кореспондента агентства Ассошієйтед Пресс, що в понеділок увечорі, 13-го березня, совєтські станції повністю заглушили передачу однієї з програм мюнхенського „Радіо Свобода".

Заглушування тривало 45 хвилин, поки „Свобода" розповідала про демонстрацію, яка відбулася в неділю у центрі Москви на відзначення річниці лютневої революції 1917 року, після якої в Росії на кілька місяців встановилася багатопартійна система управління. В жовтні того ж року в результаті державного перевороту до влади прийшли большевики на чолі з Леніном.

За словами Ю. Мітюнова, в якийсь момент заглушування припинилося, але потім почалося знову. При цьому заглушувався виклад статті Мітюнова про те, як нинішній перший секретар Московського міського комітету КПСС член Політбюра ЦК КПСС Лев Зайков доклав зусилля, щоб його попередник Борис Єльцин, який користується великим авторитетом серед виборців-москвичів за сміливі висловлювання проти політики совєтського партійного керівництва, не ввійшов в число кандидатів на з'їзд народних депутатів.

Минулої осени, нагадує кореспондент Ассошієйтед Пресс, Совєтський Союз припинив заглушування ряду західніх радіостанцій, в тому числі і західньонімецької „Німецької хвилі" та „Голосу Ізраїля". Припинилося тоді також заглушування передавань „Радіо Свобода". В той час такий крок совєтського уряду виглядав як чергове досягнення політики демократизації і гласности.

Під час телефонічної розмови з кореспондентом Юрій Мітюнов наблизив слухавку до радіоприймача, і західній журналіст почув завивання „глушилки". „Колись у нас ці звуки називали 'хрущовська музика', потім 'брежнєвська музика', — зауважив він. — Тепер її будуть називати 'ґорбачовська музика'".

СССР далі застосовує „каральну медицину"

Москва. — В суботу, 11-го березня ц.р., тут відбулася пресова конференція делеґації американських психіятрів, які закінчили двотижневу поїздку по шести містах СССР. Американські лікарі оглядали психіятрихних хворих і розмовляли з хворими, а також з колишніми пацієнтами. Гостей цікавили переважно випадки, в яких у психіятричні шпиталі поміщали здорових людей за політичні переконання.

До складу делеґації входило 14 лікарів-психіятрів, лікар-психолог і два адвокати, які спеціялізуються у справах порушення прав пацієнтів психіятричних лікувальних заведень.

В завдання делеґації входило також перевірити, чи є підстави для повторного прийняття Совєтського Союзу у світову психіятричну асоціяцію, звідки СССР виступив у 1983 році, щоб не бути ганебно виключеним, бо в той час у всьому світі роздавалися протести проти численних випадків незаконного поміщення здорових людей в совєтські „психушки" за їх політичні погляди чи релігійні вірування.

Совєтський Союз пішов на безпрецедентний крок, дозволивши американським психіятрам не лише оглянути будь-які шпиталі на їх вибір, але й розмовляти з пацієнтами, оглядати їх і робити виписки з історії хвороби. На думку кореспондента газети „Ню Йорк Таймс", все це робилося заради того, щоб ЗСА підтримали просьбу СССР про вступ у Всесвітню психіятричну асоціяцію. Просьба буде розглядатися у жовтні цього року.

Учасники пресової конференції відмовилися коментувати остаточні результати своєї візити, щоб не образити совєтську сторону і не підірвати шанси на продовження практики таких візитів у майбутньому. Вони заявили, що за якийсь час американський Державний департамент, під еґідою якого відбувалася їх поїздка, опублікує висновки і рекомендації делеґації.

Однак ряд членів групи, побоюючись, що совєтська преса розцінить їх мовчанку як знак схвалення нинішнього стану совєтської психіятрії, погодилися в індивідуальному порядку і без подання прізвищ повідомити про деякі висновки, до яких прийшли американські лікарі-психіятри. Головний висновок є в тому, що Американська психіятрична асоціяція не має наміру рекомендувати СССР у Світову асоціяцію, бо в Совєтському Союзі тривають порушення правил примусового поміщення хворих у психіятричні лікувальні заведення і застосовуються методи лікування, які на Заході вже давно визнані безпідставними. Діягноз „шизофренія" і далі широко використовується для позначення такої поведінки, яка у вільному світі не вважається відхиленням від норми. Совєтські психіятри широко застосовують психотропні засоби, які викликають у пацієнтів сильні болі, не маючи при цьому ніякого лікувального ефекту.

Завідуюча міжнародним відділом Американської психіятричної асоціяції Еллен Мерсер заявила, що поки совєти відмовляються офіційно визнати факти порушень прав людини у совєтській психіятрії в минулі роки, навіть звільнення з психіятричних шпиталів усіх політичних в'язнів не змінить становища, бо подібні порушення можуть повторитися знов.

Американські лікарі-психіятри представили совєтській стороні список 32 осіб, які, згідно з даними, були поміщені в психіятричні шпиталі, не будучи хворими. Так, наприкалад, один пацієнт психіятричної лікарні був поміщений туди за відмову йти в армію, а інший за те, що написав наукову працю, в якій порівнював соціялізм з февдалізмом.

Кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" Билл Келлер повідомив з Москви, про створення незалежної психіятричної асоціяції, члени якої мають намір викривати випадки порушення прав людини в ділянці психіятрії в Совєтському Союзі.

ВИБОРИ В ЕЛЬ САЛЬВАДОРІ ВІДБУЛИСЯ В АТМОСФЕРІ СТРІЛЯНИНИ

Сан Сальвадор. — По цілій країні в Ель Сальвадорі в день президентських виборів, які відбувалися там в неділю, 19-го березня ц.р., відбувались зудари урядового війська з марксистськими і промосковськими та прокубинськими партизанами, які вбили трьох журналістів, одного тяжко поранили у дев'ятьох провінціях країни. При тому загинуло п'ятьох партизанів і три вояки армії і вісім цивільних осіб були поранені. Одним словом вибори відбувалися в атмосфері 24-годинної стрілянини до якої мабуть також частинно спричинилися скрайньо-праві прихильники їхнього кандидати Арени, тактикою яких є вбивати усіх противників їхнього кумира.

Президент Ель Сальвадору Хозе Наполеон Дуарте, реченець якого вигасає 1-го червня ц.р., дуже переживає занепад його країни, бо завдяки йому країна почала була стабілізуватись політично й економічно, завдяки допомозі З'єднаних Стейтів Америки, які підтримують усі центрально-американські країни, які вводять в себе демократичну систему правління і позбуваються керівництва скрайньо-правих і скрайньо-лівих елементів, які досі були нещастям для Південної Америки.

Покищо ще немає докладних вислідів виборів, головно з провінції, бо партизани перетяли чимало телефонічних і електричних ліній, але виглядає, що більшість голосів зумів зібрати, за приблизними підрахунками, Альфредо Крістіяні, багатий плянтатор кави, з нахилом у політиці до правого республіканського руху. В кожному разі він на чолі перед сімома іншими кандидатами, включно з урядовим представником християнських демократів Фіделем Чавезом Меною, який стоїть на другому місці по числі голосів, досі підрахованих. Прихід до влади Альфреда Крістіяні може започаткувати непорозуміння в Християнсько-демократичній партії і внутрішню боротьбу між політичними партіями, що очевидно, використають марксисти підсилювані Кубою і Нікараґуа, і викликати спротив в Палаті Репрезентантів і Сенаті ЗСА що до дальшої інтенсивної економічної допомоги для Ель Сальвадору.

Політичні спостерігачі і кореспонденти підтверджують, що майже усі політичні партії вживали силу у виборах, а найбільше марксисти, скрайньо-ліві і скрайньо-праві екстремісти, прихильники Арени. 19 місцевостей взагалі в неділю не могли голосувати з огляду на присутність у їхніх околицях партизанів, або погроз вбивства та підкладення бомб під урядові і приватні будинки.

Громадянська війна в Ель Сальвадорі досі коштувала тій країні 70,000 жертв вбитими, понад 150,000 пораненими і матеріяльними втратами на грубі мільйони долярів. Спостерігачі поки що не повідомляють про фальшування виборів, але насильством займались усі: від урядової армії починаючи на марксистах кінчаючи. Адміністрація президента Джорджа Буша буде застановлятися над дальшою тактикою в Ель Сальвадорі, як тільки успоїться ситуація.

„Дискавері" завершив полет

Летунська база Едвардс, Каліфорнія. — В суботу, 18-го березня, о 6-ій годині 36 хвилин ранку західнього часу міжпростірний корабель „Дискавері", завершивши майже п'ятидобовий орбітальний полет, приземлився на спеціяльній площі у каліфорнійській пустині Могаве 60 миль на північ від Лос Анджелесу.

За приземленням корабля спостерігали 450,000 глядачів.

Через 45 хвилин після приземлення п'ятеро астронавтів у супроводі співробітників НАСА пішли у польовий медичний центр для короткого обстеження.

Лише один раз за всю історію міжпростірних полетів приземлення корабля зібрано більшу кількість глядачів. Це було 4-го липня 1982 року, коли президент Роналд Реґен особисто спостерігав за поверненням корабля „Колюмбія".

Кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" Сандра Блейкслі зазначує, що при приземленні „Дискавері" була використана та ж система гальмування, що і минулого жовтня — без заміни її основних компонентів.

„НАСА і вся країна відчувають нині особливу радість, — заявив адмірал Трулі, заступник начальника управління програмою полету. — Машина (корпус „Дискавері") виглядає ідеально. Я ще не бачив такого. Не пошкоджене навіть покриття захисту". Адмірал Трулі мав на увазі керамічні плитки, які охороняють корабель від перегріття при вході в густі шари атмосфери.

Полет „Дискавері" став третім успішним випробуванням міжпростірних кораблів після катастрофи з „Челленджером". Крайове управління астронавтики і дослідження космосу плянує в цьому році запуск ще восьми кораблів.

Друкується джерельне видання про Вінницю

Кент, Огайо (УІТ). — Українське Історичне Товариство уже здало до друку в англійській мові джерельний збірник про знищення-ліквідацію українського населення в 1937-38 роках у Вінниці органами НКВД. Ця необхідна праця появляється в англійській мові під редакцією проф. д-ра Ігора Каменицького, видатного дослідника історії України в XX столітті (Ihor Kamenetsky, ed., „The Tragedy of Vinnytsia: Materials on Stalin's Policy of Extermination in Ukraine During the Great Purge (1936-1938)."

Збірник складається з таких частин: обширна порівняльна студія про злочин у Вінниці д-ра І. Камінецького; історичні джерела-свідчення сучасників про вінницький злочин; порівняння — оцінка вінницького злочину українських і неукраїнських авторів; документація міжнародної комісії винницького злочину; бібліографія і ілюстративний матеріял (розкопи могил у Вінниці і інші матеріяли). Слід згадати, що в минулому році Секретаріят СКВУ і Наукова Рада при СКВУ дала повну моральну підтримку для видання цієї довгожданої праці про злочини совєтської влади супроти українського населення. Ця праця документальна, стверджує терор совєтської влади супроти українців в підсовєтській Україні і напевно заповнить цю трагічну „білу пляму" в модерній історії України. З приємністю відзначується значну дотацію Фундації ім. Багряного на згадане видання і співпрацю Наукового Документаційного Центру в Ню Йорку.

З уваги на важливість цього видання про совєтську політику народовбивства в Україні, треба подбати щоб цей документальний збірник опинився на полицях всіх більших публічних і університетських бібліотек і наукових совєтознавчих центрів в Америці, Канаді Европі і Австралії. З огляду на обмежені бібліотечні бюджети було б вказаним щоб українські установи закупили відповідну кількість видання для його розповсюдження серед західнього наукового, політичного і публіцистичного світів. Примірник коштуватиме 15 дол., при групових замовленнях від 25 або більше примірників дається опуск 4 дол. від примірника.

Замовлення і пожертви слід надсилати на такі адреси: Аля Америки і інших країн треба виписувати чеки на: Ukrainian Historical Association, P. O. Box 312, Kent, Ohio 44240, U.S.A.

На Канаду: Ukrainian Historical Assoc. (Pub Fund, V), P.O. Box 95, Etobicoke, Ont., M9C 4V2, Canada.

На Европу: Ukrainian Historical Assoc., Postfach 37 02 48, 8000 Munchen 37, West Germany.

Відбудуться 32-гі відбиванкові першості УСЦАК

Мейплвуд, Н.Дж. — Тут в спортових залях середньої школи Колюмбія відбудуться 32-гі з черги відбиванкові першості УСЦАК. Змагання цього великого відбиванкового турніру проходитимуть в 4-ох групах: жіночий, чоловіків, юначок і юнаків. Початок турніру в суботу, 15-го квітня ц.р., в год. 8:30 рано.

Церемонія вручення переможцям трофеї, що їх уфундував УНСоюз відбудеться по закінчення турніру в суботу вечором в часі бенкету в приміщенні Рамада Інн в Іст Гановері, Н.Дж. Після бенкету відбудеться забава для учасників при звуках оркестри „Рамада".

В Кергонксоні відзначать 50-ліття Карпатської України

Кергонксон, Н.Й. — 89-тий Відділ Союзу Українок Америки в Кергонксоні включився в громадські ювілейні святкування проголошення незалежности Карпатської України.

У зв'язку з цим Відділ СУА влаштовує ювілейний концерт в неділю 9-го квітня ц.р., в залі „Веселка" на Союзівці в год. 4-ій по полудні. В мистецькій програмі, крім доповіді членки Відділу Анни Любинської, виступить сопрано Марта Кокольська-Мусійчук, акомпанямент Оксана Равлюк-Протеник, бандуристи „Гомін", керівник О. Напора, рецитація Лідія Яців, мішаний хор „Золотий Гомін", диригент д-р Олег Волянський. У суботу, 8-го ктівня, в год. 6-ій вечора відправлять о. Л. Любинський, парох церкви Пресвятої Трійці, і можливо о. Іван Куліш Панахиду за поляглих карпатських січовиків, на яку запрошується місцеві організації з прапорами.

У СВІТІ

ГОЛОВНОКОМАНДУЮЩИЙ ЗБРОЙНИМИ силами Північно-Атлантійського Оборонного Союзу (НАТО) американський генерал Джан Ґалвин, виступаючи на телевізійній програмі Ен-Бі-Сі „Тудей", позитивно висловився про совєтського керівника Міхаїла Ґорбачова, кажучи що Захід повинен бути щасливий, що у проводі СССР стоїть тепер людина, яка шукає замирення з демократичним світом, а не воєнної конфронтації. Ген. Ґалвин думає, що М. Ґорбачов значно менше загрожує Заходові, як, наприклад, Леонід Брежнєв. Згідно зі словом згаданого генерала, на наших очах міняється ситуація на відтинку зовнішньої, оборонної і внутрішньої політики в СССР завдяки М. Ґорбачову і його прихильникам в Політбюро і Центральному Комітеті КПСС. „У них є цілий ряд гостро-нерозв'язаних проблем, які вони стараються розв'язати при допомозі зменшення витрат на озброєння", — заявив ген. Ґалвин.

ГЕЛЬСІНКСЬКИЙ АПЕЛЯЦІЙНИЙ суд засудив двох бизнесменів на 34 місяці тюрми кожного за те, що вони провадили компютори й іншу технологію імпортовану із З'єднаних Стейтів Америки для Совєтського Союзу. Суддя арґументував своє рішення тим, що така трансакція приватних торговців може поставити під загрозу фінляндсько-американські відносини, а торговлені зокрема. Паво Маннер і Пітер Перово були визнані винними за продаж технології совєтам в 1987 році. Деякі види цієї технології можна вживати також для військових цілей, зокрема компютори. Крім тюремної кари, кожний із засуджених повинен заплатити грошеву кару у висоті 280,000 фінляндських марок (64,367 долярів). ЗСА дозволили висилати до Фінляндії технологію тільки на підставі договору, що вона не буде перепродувати її для СССР й інших комуністичних держав.

КОРЕСПОНДЕНТ ГАЗЕТИ „Ню Йорк Таймс" Джан Бирнс інформує з Кабулю в Афганістані, що Москва відновила доставу зброї для кабульського комуністичного режиму президента Наджібулли. Хоч уряд комуністів, ані московські відповідальні особи офіційно не признаються до відновлення достав зброї, але спостерігачеві з близька, — каже Дж. Бирнс, — не потрібно жадного пояснення. Коли на кабульське летовище, каже він, сідає кожного дня 20 й більше транспортових літаків, то це ясне, що вони впорожні не приземлюються, а привозять військовий виряд, зброю і може харчі, але в першу чергу зброю. Можливо тому Москва і Кабуль рівночасно обвинуватили ЗСА і Пакістан, що вони вмішуються до внутрішніх справ Афганістану і навіть висилають свої дорадників на фронт боротьби муджагедінів з урядовим військом. Все це потрібно було Москві і комуністичному урядові Наджібулли для того, щоб якось оправдати свою замішаність.

В АМЕРИЦІ

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ подав до відома, що уряд Ляосу погодився на спільний розшук 547 пропавших безвісти американських військовиків. Ця спільна акція була первісно назначена на 4-го березня ц. р., але тому, що у своєму звіті до справ наркоманства Державний департамент до листи найбільших продуцентів наркотиків додав Ляос і Бурму, а це означало втрату американської допомоги чи підтримки в набутті позичок,то справу було відложено на неозначений час. Одначе згідно із заявою речника департаменту Чарлза Редмана, вже в суботу, 18-го березня, група американських експертів прибула до Ляосу, а самі розшуки розпічнуться вже в короткому часі.

МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ справ Ізраїля Моше Аренс телефонував до секретаря Державного департаменту Джеймса Бейкера з обуренням, що він у Конґресі ЗСА заявив, що Ізраїлеві може одного дня прийдеться таки говорити з Палестинською Визвольною Організацією, щоб дійти до згоди та замирення. М. Аренс думає, що такі суґестії „не є допоміжними", бо це тільки дає палестинцям відвагу, а зокрема місцевим, нехтувати будь-якими починами Ізраїля в цій справі.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ЗАКЛАДНИК Террі Андерсон розпочав п'ятий рік свого ув'язнення в Ливані. Уряд президента Джорджа Буша назвав це „безцільним кримінальним актом"і домагається його звільнення. Через своїх речників на окремій церемонії з того приводу президент Дж. Буш висловив своє співчуття також і родинам вісьмох інших закладників та запевнив їх, що все можливе робиться для їхнього звільнення.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Subscription 1 year $40.00 6 months $22.00 3 months $12.00
UNA members 1 year $15.00 Change of address $1.00 Make check or money order payable to: Svoboda

Postmaster: Send address changes to:
Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237 (201) 434-3807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку $22.00, на 3 місяці $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси $1.00
Чеки і money orders виставляти на: Svoboda

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Московський імперіялізм проти визвольних рухів

Професор Збіґнєв Бжезінські, колишній дорадник у справах крайової безпеки за президентури Джиммі Картер, правильно звернув увагу у своїй знаменитій статті, яку ми зреферували на цьому місці (,,Свободи'', ч. 41), що гласність і перебудова породили не тільки свободолюбний рух поярмлених Москвою народів, але й відродили націоналізм на корінній Московщині. Тільки між націоналізмом поярмлених народів і націоналізмом московським є велика різниця. Коли націоналізм поярмлених народів є насправді патріотизмом, який змагає до відзискання втраченої незалежности, то націоналізм московський має характер аґресивно-імперіялістичний і за свою найголовнішу ціль вважає зберегти єдину неподільну Росію у її теперішніх кордонах з русифікаторською внутрішньою політикою. Зудар цих двох націоналізмів — невідхильний. Цікаво, що не тільки визвольний рух у СССР у добі Ґорбачова розпочався у малій прибалтійській Естонії, але й реакція московських неділимців прийшла найперше там, у Естонії.

За комунікатом Ассошієйтед Пресс з 14-го березня ц. р. відбулася у столиці Естонії Талліні величезна демонстрація, зорганізована ,,Інтерфронтом'', організацією росіян та інших не естонців у Естонії. Число демонстрантів обраховують різні чинники різно — від 40,000 до 80,000 чи навіть 100,000, бо організатори стягнули на вулиці Таллінy людей із далеких околиць. Вони вимагали від місцевої Компартії рішучої розправи з ,,контрреволюційним'' та ,,буржуазно-націоналістичним рухом''. Конкретно вимагали, щоб російська мова поруч із естонською була мовою державною; щоб скасувати постанову естонських властей, що всі робітники у фабриках мусять до чотирьох років навчитися естонської мови під загрозою звільнення з праці та щоб взагалі заґарантувати неестонським меншинам (практично — меншині російській) всі права, без дальшої ,,дискримінації''. Маленька Естонія має тільки півтора мільйона мешканців, у тому числі етнічних росіян тільки 28 відсотків. Вся ота ,,національна меншина'' — це напливовий елемент, насиланий Всесоюзною Компартією пляново до Естонії, (як і на Україну та в інші немосковські країни), як русифікаторський елемент. Як відомо з історії України той московський елемент був знаряддям русифікаторської політики в Україні за царату і це він, той напливовий московський елемент, назвав Київ ,,матірью русских ґородов''. Предвісник Володимира Щербицького Віталій Шульгин редаґував у Києві чорносотенний щоденник ,,Кієвлянін'' і з корінної Московщини стільки людей переселювалися у молоком і медом текучу Україну, що ввесь промисел, всі фінанси і вся торгівля опинилась в руках росіян — панівної меншини на українській поневоленій землі.

Те саме є сьогодні в Естонії та інших складових частинах ,,союзної'' імперії. В одній Грузії не вдалася русифікація. Грузини так уперто і завзято боронили свою рідну мову і культуру, що надіслані туди з Московщини люди на прерізні теплі посади — асимілювалися до місцевого населення. Найбільш податливою на русифікацію проявилася Білорусія — розмірно молода нація, без глибокого коріння у далекій минувшині. Але прибалтійські країни, мовою та історією споріднені із Скандинавією, мають те коріння і тому там спалахнув свободолюбний рух, наставлений на скасування московської окупації з 1939-го року.

Цікава психологічна риса всіх імперіялістично-аґресивних сил. Польські колоністи й так звані осадники на українських, білоруських та литовських землях, здовж цілого східнього кордону Польщі між двома світовими війнами, поводилися нахабно, як упривілейована верства. І коли прийшли німці в Україну за Третього Райху, то поводилися так само: так, наче б українська земля була від віків їхньою землею і вони, а не автохтонні українці, мали право нею користуватись.

Але напереломі цього і наступного сторіч такі методи завойовників анахронічні. Вони могли існувати в середньовіччі, не тепер. І тому чорносотенна затія в Естонії не вдасться. Непрошених пришельців проженуть — хібащо вони засимілюються до автохтонного оточення. Право державного самовизначення стало природним правом кожної свідомої нації. І Міхаїл Ґорбачов і його здогадні реформи — це проминальні прояви. ,,Єдіна нєдєліма'', створена збройними підбоями, мусить розлетітись і мала Естонія тріюмфуватиме над великою Московщиною.

Михайло Кучер

СОВЄТСЬКІ ПСИХІЯТРИ ЗБЛИЗЬКА

Свого часу в СССР користувалось дуже поганою славою ім'я психіятра Андрія Снежневського. Він був професором-академіком Академії Медичних Наук (АМН) та автором спірної наукової теорії ,,повільно текучої шизофренії''. Ця теорія при допомозі КГБ за Брежнєва та Андропова запроторила в — ,,психушки'' видатних правозахисників. Згідно з цією теорією душевно хворими визнавано здорових людей. Тільки совєтські психіятри виявляли такі симптоми ,,психічного захворіння'', як ,,стремління добиватися зміни існуючого суспільного устрою'', ,,заперечення дійсности''.

Снежневський був головою АМН у ділянці психіятрії. Тоді це називано ,,Всесоюзний науковий центр психічного здоров'я''. Цей ,,центр'' встановлено згідно постановою Ради міністрів СССР 1981 року на базі Інституту психіятрії АМН СССР.

Літом 1987 року Снежневський помер. Звільнилося місце. Треба було знайти заступника. Директором ,,центру'' був призначений його довголітній заступник 55-літній Марат Вартанян. Зараз почала працювати опозиція, посилаючи листи протесту до Ради міністрів, до Президії АМН. У листах протесту писалося, що досі в психіятрії не було такого мерзотника. Вартанян навіть запропонував свою кандидатуру в академіки АМН. Досі він був член-кореспондент.

В одному з відкритих листів до президії АМН СССР сказано, що діяльність Вартаняна має звернути на себе увагу прокуратури СССР. Для характеристики Вартаняна листи посилаються на Аллова, партійного сатрапа Узбекістану. Він неминих йому людей садив в спеціяльно побудовану підземну в'язницю. Останнім часом про його діяльність писала ,,Літературна газета''.

Вартаняна характеризує наукове мародерство та адміністративний бандитизм. Це його етична норма. Такий злочинець втрачає вітчизняну, (совєтську) науку. Вартанян просто краде — про плягіят тут навіть трудно говорити — чужі наукові публікації з генетики психічних захворінь. Співробітники написали йому кандидатську і докторську дисертації. Коли дисертації були прийняті, він почав переслідувати справжніх авторів.

У 1985 році Вартанян розгромив унікальний науковий колектив ляборяторії Всесоюзного наукового центру психіятрії.

Жінка Вартаняна, Діяна Орловська, є головою ляборяторії психіятричного центра. За її урядування скінчили самогубством трьох її співробітників. Орловська не має права юридичного керувати ляборяторією клінічної патоморфології. Вона номінально доктор медичних наук, але не знає, як вживати мікроскоп.

А тепер помандруємо ,,землею українською'', на території якої знаходиться Дніпропетровська психіятрична в'язниця. Оповідає колишній в'язень Анатолій Ільченко. Його ,,хвороба'' полягала в цьому, що він послав поздоровлення-привітання Анатолію Корягіну (тепер на Заході). Він був нагороджений альтернативною Нобелівською прем'єю миру. Ільченка арештовано і він просидів 32 дні в 329-ій камері дніпропетровської в'язниці, очікуючи суду. Пізніше його насильно лікували в Криворізькому психдиспансері. Так Ільченка психіятри тероризували протягом чотирьох років.

...Прапорщик привів Ільченка до воріт, за якими стояли люди в білих халатах. Територію психіятричної Дніпропетровської в'язниці оточено високою стіною, рядами кільчастого дроту, а по периметру стоять вежі, на них солдати з автоматами. Територію також обмотували електричними дротами високого напруження.

Санітар повів Ільченка до ,,побутового бараку'' (хворі-побутові злочинці). Там його поголили на цілому тілі і дали в'язничний одяг. Наступного дня лікар сказав Ільченкові — ,,Ти хворий на голову''. Гарна діягноза! ,,Ти ніколи не позбудешся нашої діягнози'', ,,її з тебе ніколи не здіймуть''. Лікар заборонив Ільченкові скаржитись. В камері Ільченко попросив, щоб його відвели до туалету. Двері камери відчинив санітар Іванов. Він ударом п'ястука по голові, збив з ніг Ільченка і сказав: ,,Дурню, звикай до порядку. Ти думаєш, що знаходишся в лічниці. Це концтабір''.

Їжа — гірша, як у звичайних в'язницях. Гнила картопля, якась ,,манка'', ніби каша на кислому зіпсутому молоці, смердяча солона риба. Борщ тільки з гнилою картоплею, почорнілою капустою та кормовими бур'яками. Хліб темний, липкий, кислий. Лікування таблетками аміназіма. Голили два рази на тиждень — одна жилетка на 10 чоловік. Мило розводили холодною водою. Прогулька кожного дня 15 хвилин. Були у тій в'язниці ,,хворі'' галичани з Івано-Франківської області.

Ільченка почали лікувати застриками інсуліни. Кожного дня дозу побільшувано. Інсуліна викликає велике виділення поту. Були мокрі не тільки одяг, а й постільна білизна. Ільченко діставав ,,шоки'', тратив свідомість. Так було дев'ять разів.

1986 року панувала спека. В'язнів виводили на прогульку в чорних одягах (!).

Після розмови Ільченко з лікарем-жінкою отримав подвійну дозу хлорпротіксена. Лікарка була незадоволена його відповідями. Він признав себе хворим, але не міг дати ознаки хвороби. Лікарка замкнула Ільченка в камері з активним сухітником — камера-ізолятор ч.27, і назначила додаткові застрики тріфтазіна — три рази денно.

Пізніше Ільченка лікувала Зоя Ярославна. Вона подвоїла дозу галоперідола і ще додала 30 мг хлорпротіксена.

Літом 1988 року Ільченка заводський суд Миколаєва звільнив від примусового лікування. Його ,,виписали'', себто звільнили. В СССР звичайно жінок психіятрів вважають незвичайно гіршими від чоловіків. Серед них часто є жінки із звихненою статтевою психікою з нахилом тортурувати. Вони із смаком розпитують пацієнтів-в'язнів, обвинувачених у статтевих злочинах, і смакують подробиці.

Соборний поклін Великому Тарасові

Найстарша українська установа, спершу — в 1873 році тільки, як ,,Товариство'' і від 1892 року вже з прикметником ,,Наукове'', прийняла за свого патрона Тараса Шевченка. Він не був ученим, але своєю творчістю дав поштовх усій українській культурі, опертій на викристалізованій свідомості українця новітньої доби, а наука є найвищою складовою частиною усієї культури. І в ,,старому краю'', у столиці Західньої України Львові і на еміґрації в Европі після відновлення в Мюнхені 1947 року і в наступному році у Ню Йорку Наукове Т-во ім. Шевченка плекало культ Шевченка, маючи окрему Шевченкознавчу Комісію. За головування в Американському НТШ д-ра Ярослава Падоха прийшло до тісної співпраці між усіма трьома українськими науковими установами в ЗСА — НТШ, Українською Вільною Академією Наук (УВАН) та Українським Науковим Інститутом при Гарвардському університеті. Всі ці три установи спільно влаштували вже вісім Шевченкознавчих конференцій. Це не легка справа дістати доповідачів з відповідною тематикою доповіді і з ґарантією високого рівня такого виступу. Але завдяки подиву гідному зростові поважних українських наукових сил в новому світі і пієтизмові до Тараса Шевченка — цей задум блискуче вдався й увійшов у щорічну традицію.

У цьогорічному Шевченковому місяці березні, в суботу 25-го, у великій авдиторії Нюйоркського університету відбудеться вже 9-та з черги така Шевченкознавча конференція. Тому, що тепер припадає 175 річчя від дня народження Тараса Шевченка, то й ця конференція матиме особливо святочний характер. Використовуючи факт, що до Америки прибули — в рамках культурного обміну між ЗСА і СССР, і на запрошення УНІ при Гарвардському університеті четверо видатних діячів української культури з України, — запрошено їх до участи в оцій цьогорічній Шевченкознавчій конференції, на що вони радо погодилися. Таким чином 25-го цього місяця виступить в залі американського університету вісім учених і культурних діячів, які працюють в американських університетах, в Українському Вільному університеті у Мюнхені та в найвищий українських наукових установах Києва. Ярослав Падох — професор права УВУ, Юрій Шевельов — Колюмбійський університет у Ню Йорку, Омелян Пріцак і Григорій Грабович — Гарвардський університет, Іван Фізер — Ратґерський університет, Леонід Рудницький — Лясаль університет і поруч із ними троє гостей з України — проф. Микола Жулинський з Академії Наук у Києві, Іван Дзюба — літературний критик з Києва, автор знаменитої книги ,,Інтернаціоналізм чи русифікація'', за яку карався на Сибірі, і Раїса Іванченко — Київський університет. Прибув ще з ним з України Ігор Римарук, поет.

Сам цей список доповідачів (кожний з них матиме обмежений час для доповіді максимум півгодини), різнорідність їхньої тематики і різнорідність ,,стилю'' кожного з отих видатних діячів науки — ґарантують, що це буде не тільки за формою соборний поклін Великому Тарасові, але й насолода для слухачів. Велика авдиторія Нюйоркського університету в будинку Школи прав при Вашінґтон сквер ч. 40, може примістити яких 400 і більше слухачів. Йдеться про те, щоб українці доказали, що для них Тарас Шевченко — це найбільш обожана, найбільш шанована постать, і що ми прагнемо вшанувати дату 175 років від його народження. Йдеться про те, щоб заманіфестувати своєю присутністю на такий величавій конференції, що у підході до особи Тараса Шевченка та його творчости нема обласних, визнаневих та партійно-ідеологічних різниць. Всі ми поклоняємося Тарасові Шевченкові і він у нашій неґарній дійсності внутрішнього роз'єднання — всіх нас духово з'єднує. **Дев'ята Шевченкознавча конференція почнеться о год. 2-ій попол. Організатори з НТШ в Америці взяли до уваги, що дехто з українців святкує Великдень за новим стилем і що це Велика Субота. Тому ця конференція при всьому багатстві свого змісту — скінчиться розмірно швидко і дозволить усім примирити свою присутність на цьому врочистому науковому святі з обов'язками супроти Церкви і родини.**

Н. Н.

Андрій Бук

ЕКОНОМІЧНІ ПЕРЕДБАЧЕННЯ НА 1989 РІК

III.

Яким буде економічно 1989 рік з новим президентом Дж. Бушем, який після двох каденцій віцепрезидента став Президентом популярний на весь світ, через поверх 20-тирічний досвід адміністраційний, господарчий і політичний, викаже перший квартал. Вже перші, після чотирьох тижнях урядування опитування громадян виказали, що 76 відс. одобрює працю (14-ні), 61 відс. неґрів, 53 відс. демократів.

Економічний ріст европейських держав — 12 членів Европейської спільноти, сповільниться через гіперпродукцію, збільшений імпорт, зростаючі ціни, найбільше в Німеччині, 5 відс. податки і економічно-торговельну війну зі ЗСА. Безробіття зросло до 10 відс., боротьба з інфляцією степенується, Центральні банки піднесли знову відсоткову стопу (минулого року п'ятикратно).

Японія з новим роком, рішенням Конґресу, переходить на п'ятиденний тиждень праці, перший раз від сто років. Японія працювала шість днів тижнево, по вісім годин денно, тому ринкові праці завдячують за останні десятиріччя великий економічний ріст, торговельні зиски і добробут. Уряд радить громадянам менше працювати, більше видаткувати, щоб унезалежнити економіку від експорту автомашин і комп'ютерів. Зменшений тиждень праці, піднесені на 3 відс. податки на продукти і зростаючі ціни захитають стандарт життя (був найкращий у світі) пошкодить середній клясі і бідним. Бюджет на 1989 рік — 491 більйон долярів (6.5 відс. більший від минулого року. Вперше в бюджеті виказано 5.9 відс. на оборону (раніше один відс.) і 15 більйонів долярів на пожертви і позички відсталим країнам Третього світу. Японія в останніх двох десятиріччях. стала найбагатшою країною світу, першою в технології і добробуті, другою в економії, а останньо у патентах-винаходах і електроніці. Своє економічне чудо завдячує рекордовій продукції через едукацію (у якій ЗСА відстають) та більйоним доляровим зискам з країнами світу.

Валова продукція з року в рік зростає, останнього року-4.6 відс., продукція авт-12.7 мільйона, експорт зменшився через високі ціни, зменшився і торговельний дохід на 9 відс., зі ЗСА-5.2 більйонна долярів менший (у торговельних зносинах ЗСА з Японією стало дефіцитові, в пересічі 50 більйонів долярів річно). Японія минулого року видала 4.2 трильйона долярів на подорожі, вакації і розривки, а уряд і підприємства 34 більйонів долярів на пожертвидопомоги відсталим країнам (випередили ЗСА). Японія і Німеччина стають світовими економічними потугами, котра з них займе місце ЗСА, єною чи маркою у наступному сторіччі на місце всемогучого доляра час покаже. XIX сторіччя належало Великобританії з великими колоніями і всемогучим фунтом стерлінґів, а XX- ЗСА, як мілітарний, економічний і політичний гегомон світу з всемогучим доляром, який від 1929 року став світовою валютою в міжнародних торговельних зносинах і резервах. Останні відвідини прем'єра Н. Такешіби (перший з-поміж великої ,,сімки'' привітав нового президента Дж. Буша) спричинені захитаним престижем в нутрі країни через фінансові надужиття і зловживання на біржі — чотири членів уряду зрезиґнувало та піднесені податки на продуктах — середня кляса обурена — домагається резиґнації) договорився у справі економічної, торговельної і політичної співпраці обох країн: збільшення видатків на оборону, збільшеним імпортом американських продуктів, зменшеним експортом японських авт і сталі, наладнанням комерційної авіяції та стабільности доляра.

З 1-им липня ц. р. вигасає Великобританії винайм Гонг-Конґу; буде прилучений до КНР. Від кількох місяців підприємці ліквідують бизнеси і з населенням покидають країну (на кінець минулого року покинуло 40,000). Уряд КНР обіцяє 50-літню особисту і економічну мораторію. На прощання підприємці підготовляють весною цього року світову виставку ,,Експо'', сподіються поверх 300,000 відвідувачів-чужинців і 250 мільйонів долярів зиску.

Чотирирічна перебудова генерального секретаря ЦК КПСС і голови Президії Верховної Ради СССР М. Ґорбачова і революційні економічні зміни — без успіху. Ліквідація п'ятьох міністерств збільшила безробіття. Боротьба з п'янством завела Уряд; через обмежену продаж тратить 2.5 мільйона дол. річно, гонення самогону збільшило п'янство, в крамницях нема цукру. Завели бонди і карткова

(Закінчення на стор. 4)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ПРИКЛАДНА ВЕЛИКОДУШНІСТЬ

Допис про св. п. Василя Гнатіва (,,Відлітають журавлі'' в ,,Свободі'' з 7-го лютого 1989 року) належить доповнити заміткою про його гуманітарну діяльність. Приїхавши до Америки в 1948, крім праці на життя, він зайнявся виготовлення, афідавітів. В наступному році, коли кожного тижня сотки іміґрантів причалювали в Ню Йорк, Василь, як і його дружина, прийшли багатьом з них з поміччю. Вітали приїжджих у пристані і, без огляду на особисті невигоди й недостатки, давали їм приміщення у своїм малім помешканню заки вони улаштувались. Немало приїжджих перейшли через ,,перехідний табір Гнатівих''. Приймали не тільки приятелів і добрих знайомих, але й малознайомих. За цю прикладну великодушність належить їм наша вдячність

Михайло Дуб
Ст. Луїс, Мо.

Йоан Онужек

РОЗПІЗНАВАЮЧИ ,,ІВАНА ҐРОЗНОГО''

I.

В престижовому видавництві Гарвардського університету появилася цього року перша книга про процес Івана Дем'янюка в Єрусалимі. Автором її є професор Лайденського університету в Голляндії Віллєм Ваґенаар, видатний психолог та загальновизнаний авторитет в судових розпізнаннях. Ваґенаар зізнавав, як свідок-експерт зі сторони оборони на суді Дем'янюка. Ізраїльський суд в Єрусалимі 25-го квітня 1988 року засудив Івана Дем'янюка — оскарженого, що він був сторожем прозваним ,,Іваном Ґрозним'' в Треблінці — на кару смерти за знищення 850,000 жидів в ґазових камерах.

Леґальна підстава ідентичности І. Дем'янюка з Іваном Ґрозним була основана виключно на доказах розпізнання Дем'янюка уцілілими з Треблінки. Без сумніву, те що сильно затурбувало багатьох обсерваторів суду в Єрусалимі і що проф. Ваґенаар в подробицях розглядає в своїй книзі, а це хибні процедури розпізнання очевидцями-уцілілими у підготові до процесу.

Три причини, твердить Ваґенаар, спонукали його до написання книги. Першою та найголовнішою є наукова необхідність вивчити, в рамках леґальної психології, психологічні та юридичні проблеми розпізнання очевидцями. Ваґенаар зазначує з науковою строгістю, що йому не є відомий ні один випадок, де було б порушено стільки узгіднених за міжнародними стандартами правил, як на суді Дем'янюка. Із 42-ох науково встановлених і прийнятих правил розпізнавання, 37 було посередньо чи безпосередньо порушено слідчими органами в Америці, а зокрема в Ізраїлі. Найголовніші з правил, що були цілковито порушені, вимагали від слідчих подавати уцілілим розпізнати мінімум вісім фотографій (закон Ізраїля), несуґестивних та тієї самої величини. Але було подано і п'ять фотографій, ба навіть слідчі безпосередньо вказували уцілілим фотографію Дем'янюка, а то й підказували уцілілим ім'я Дем'янюка. З фотографій вжитих поліцією в Ізраїлі в процедурах розпізнаваннях, фотографія Дем'янюка була найсуґестивнішою, вона була удвічі більша від інших і була єдиною, що зображала полисілу людину. Леґальна психологія, як і справедливе та обережне судочинство, не дозволяють засудити оскарженого на такій критичній леґальній основі, підсумовує Ваґенаар.

Турбуючим аспектом процедур розпізнання є те, що вони не були відповідно зарекордовані. Тому й незрозумілим є те, що могли судді зробити будь-яке рішення щодо ідентичности Дем'янюка, коли, наприклад, найкритичніший первісний факт процедур розпізнання не є зарекордованим, себто, як сталося, що перший з уцілілих, Ґольдфарб, який помер в міжчасі, розпізнав Дем'янюка, як Івана Ґрозного, а слідча з поліції, Міріян Радівкер, не пам'ятала на суді в Єрусалимі, як це іменно сталося. Ваґенаар евфемістично дивується з ніби дотепної та безперечно добродушної поведінки судді Лєвіна супроти слідчих, коли той погоджується з поясненням слідчих, що вони не могли зарекордувати на стрічку процедури розпізнання, бо їхній відділ дослідження нацистських злочинів не мав грошей закупити записувача. Такої незначної суми не знайшлося тоді, зазначує Ґаґенаар, коли ОСІ платило усім уцілілим та слідчим за подорожі з Ізраїля на Фльориду і до Клівленду на суд Дем'янюка.

З іншого боку, розглядаючи впевненість з якою уцілілі розпізнали Дем'янюка, як Івана Ґрозного, Ваґенаар знайшов лише трьох очевидців, згідно з рекордами поліції, із дев'яти (з яких тільки п'ять зізнавали на процесі в Єрусалимі), що негайно та упевнено, (згідно з науковим приписом) зідентифікували Дем'янюка. З тих трьох перший, Боракс, був занадто старий, щоб дати вагоме зізнання. Будучи свідком в Єрусалимі він сказав, що їздив поїздом з Ізраїля до Америки. Інші два свідки навіть не зізнавали в Єрусалимі — Ліндвассер помер, а Соня Левковіц була відкликана. Крім Боракса, інші чотири свідки, які зізнавали в Єрусалимі, у першій стадії процедури розпізнавання не були абсолютно впевнені в ідентичності Дем'янюка. Між тими був і Розенберґ, який в попередніх двох заявах, з 1945 та 1947 років, твердив на письмі під присягою, що Іван Ґрозний був забитий під час повстання в Треблінці. Складається незаперечне враження, що ні один із п'яти свідків не був переконливим для засудження Дем'янюка. Додатнє враження робить той вагомий факт, що щонайменше 24 уцілілих з Треблінки зовсім не розпізнали Дем'янюка. Такого роду наявні та незаперечні факти створюють серйозний сумнів щодо ідентичности Івана Дем'янюка, стверджує Ваґенаар.

Що ще залишається проти Дем'янюка крім ненадійности уцілілих та слідчих? Без сумніву-судді! Судді зіґнорували наукову думку експерта про правила розпізнання та арбітрарно вирішили, що зізнання проф. Ваґенаара не є релевантними для цього процесу тому, що уцілілі не можуть помилитися, а самі слідчі не провинилися в ніяких порушеннях правил, бо вони не були свідомі тих правил. Хоч стиль Ваґенаара прибирає лиш евфемістичні форми, виявляючи строгу безсторонність та професійну незалежність, все таки наукова істина робить пролом і в його стилі, коли Ваґенаар підсумовує свою аналізу: ,,Я не скажу, що слідчі процедури були фарсом, але порушення ще тільки кількох правил було б тотальним фарсом''.

Для контрасту до фарсової поведінки суддів над Дем'янюком Ваґенаар наводить в книзі перелік 50 специфічних правил розпізнання очевидцями, розроблених в 1976 році на прохання уряду Великобританії дорадчим комітетом керованим Лордом Девліном. Комітет зробив висновок, що можливість помилки настільки велика, що докази такого роду, без підтримки іншими джерелами, не повинні визначувати вини оскарженого.

Продовження буде.

Йоан Онужек був постійним кореспондентом ,,Свободи'' і організації АНЧЕЙН на процесі І. Дем'янюка в Єрусалимі.

Отці Студити залишають Пассейк

Парафіяни церкви св. Миколая в Пассейку, одної з найбільших парохій в Америці, з жалем прийняли проголошення о. Архимандрита Любомира Гузара, що з кінцем травня Студити відійдуть з Пассейку, кидаючи душпастирську працю. Отець-студит Рафаїл Торконяк вже від 1978 року обслуговує парохію, а по відході бл. п. о. Володимира Білинського в 1982 року стаз адміністратором цієї парохії. Отець Архимандрит Гузар подав як причину відходу Студитів з парафії брак покликань, замале число монахів. Пассейк — це була остання парафія під управлінням цього монашого уставу. Студити залишаться лише в монастирях у Вудсток, Канада, і в Римі.

Реаґуючи на тривожне проголошення, біля 200 парафіян зійшлися 28-го грудня 1988 року з Архимандритом Студитів о. Гузарем, щоб висловити свої погляди.

„Під проводом Студитів наша церква зазнала справжнього відродження, як і духовного, так і матеріяльного", твердила Марія Бакалець під час сходин. Церква проваджена за давнім українським духом і традиціями. Цілоденна народна школа взірцево проваджена, помимо великих перешкод і труднощів. Церковні будинки і церква свіжо відновлені і вказують на сучасний і здоровий стан церковної громади. Адміністрація церкви ефективно і вміло проваджена при помочі модерних влаштувань.

Церковний староста Стефан Халупа просив щоб таки дальше отці-монахи лишилися серед нас, кажучи: „Ви засвітили у нас світло, не дозвольте його згасити". Багато інших осіб зверталось з подібними проханнями. Перед приходом до Пассейку Студити були мало відомі в Америці. Сьогодні таки про Студитів знають. Оксана Бачинська з Ратефорду, як і багато інших парафіян, твердила, що найкращий спосіб здобуття покликань є перебування Студитів в Америці і праця серед української громади. В Римі, не маючи контакту з українським середовищем, Студити не зможуть дістати підтримки для свого дальшого існування. Голова УККА Ярослав Федун звернув увагу на брак священиків. Любов до Божого люду вимагає затруднення поза монастирськими стінами, як каже інформативна стаття про Студитський Устав. Лариса Герман подала як приклад Матір Терезу з Індії, яка працює поза мурами монастиря.

Архимандрит Л. Гузар, який остаточно рішатиме в цій справі, обіцяв застановитись над поданими арґументами, однак до сьогодні не мають парафіяни жадної відповіді.

Не здаються парафіяни церкви св. Миколая і ще цього місяця збирають підписи, пишуть листи до церковної ієрархії, щоб допомогти вдержати при парафії справжній духовний український провід.

Ліда Крамарчук

Сумівці в Палатайні відзначили 20-ліття

Перед Домом СУМА-ООЧСУ в м. Палатайн, на передмісті Чикаґо, росте, прибрана синьожовтими стяжечками, червона калина. Посаджено її там 30-го листопада 1987 р. для відзначення сотих уродин визначного Січового Стрільця полковника Дмитра Вітовського, патрона місцевого Осередку СУМ-у та одного з оборонців Львова в 1918 році.

Ця червона калина певно дивувалася, що в суботу увечорі, 4-го лютого 1989 р. спішили до Дому люди. Не знала калина, що там у великій залі відзначувано 20-ліття діяльности Осередку СУМ.

Д-р Олесь Стрільчук відкриває бенкет для відзначення 20-ліття Осередку СУМ в Палатайні.

Програма вечора була запляннована у формі бенкету, включно з першорядною українською оркестрою „Треба ім'я". Слід згадати, що як підготована так і переведена вона була молодшим поколінням сумівців — дружинниками, деякі із них вихованці цього Осередку. Молоді панове в стилевому строї навіть служили гостям, подаючи смачні страви до елеґантно заставлених столів, де для кожного гостя була положена і невелика, але чепурно видана програмка з відповідним матеріялом про 20-ліття та про патрона Осередку. Окладинку програмки прикрашувала оріґінальна емблема 20-ліття.

Бенкет, в якому взяло участь коло 150 гостей, відкрив та ним проводив голова управи Осередку д-р Олесь Стрільчук. В короткому вступному слові він привітав гостей та представив їм Осередок — ювілята. Несподіванкою для гостей був вдалий виступ юних танцюристок Осередку з Ансамблю „Журавлі", котрі виконали два танки. Керівництво над ними перебрала від Олі Сороки-Стрільчук кілька місяців перед тим Калина Васюнець, вихованка Осередку СУМ-у ім. гетьмана Івана Мазепи в Мінеаполіс.

Сеньйор-сумівець Володимир Кусик у святочному слові поділився з присутніми своїми думками про розвиток Осередку протягом цих двох декад, коли на своєму конті вписав він ряд успішних як сумівських, так і загальноукраїнських осягів. Хоч би і сам Дім СУМА-ООЧСУ, спільний здобуток з 31-им Відділом ООЧСУ і Відділом ОЖ ОЧСУ ім. Олени Пчілки, що став фортецею зорганізованого українського громадського життя на цьому терені.

Окремою і цікавою та з легкою дозою гумору була точка, коли тостмайстер д-р Олесь Стрільчук представляв гостям всіх колишніх голів управи Осередку та трьох сеньйорів, відзначених в минулому Центральною Управою СУМ-у четвертим ступенем виховника. Всім їм причіплено до грудей квітку. Цю церемонію провели Стефанія Мороко і Євгенія Лущак, племінниці полк. Дмитра Вітовського.

В цей час відслонено також окремо оформлену пропам'ятну таблицю зі знимками дотеперішніх голів та відзначених сеньйорів.

Осередкові-ювілятові привіти надіслали: Крайова управа СУМ-у, Відділ ОЖ-ОЧСУ ім. О. Мешко в Чикаго та Осередок СУМ-у ім. гетьмана Івана Мазепи в Міннеаполісі. Були зложені і усні привіти та при тому і датки на Осередок, між ними: меценас Юліян Куляс від банку „Певність", інж. Степан Ґоляш від Товариства колишніх Вояків УПА, д-р Павло Надзікевич — 8-ий Відділ ООЧСУ і Ярослав Верещак — Осередок СУМ-у ім. Миколи Павлушкова, всі з Чикаго. З Палатайну привіти зложили: від УКЦ Непорочного Зачаття від Апостольства Молитви Мирослава Кикіш, а від Церковного Братства Михайло Которинський. Стефанія Мороко вітала від Відділу ОЖ ОЧСУ а Семен Григорків від 31-го Відділу ООЧСУ. Окремий привіт зложив також посадник міста Палатайн Фред Манч.

Дружинники разом з дружинницями цього Осередку СУМ-у справно вив'язалися зі своїх обов'язків, а вдалий бенкет напевно буде добрим стимулом до дальшої корисної праці.

В. К.

АНДРЕАС ПАПАНДРЕУ, прем'єр-міністер грецького уряду, продовжує вести антиамериканську кампанію у зв'язку з обвинуваченням його у спроневіренні понад 200 міл. дол., які він витратив для приватних потреб і його любовної афери з набагато молодшою від нього коханкою. Виступаючи в парляменті А. Папандреу обвинуватив ЗСА і посередньо також їхню Центральну розвідчу аґенцію (Сі-Ай-Ей), що вони зфабрикували зумисно історію спроневірення грошей для того, щоб підірвати його авторитет. Виступ Папандреу мав гострий антиамериканський характер. Центрові партії в Греції погоджуються з американцями, що лідер соціялістів дороблявся грішми платників податків.

ЦЕНТРАЛЬНО-АМЕРИКАНСЬКІ держави — Нікараґуа, Сальвадор, Гондурас, Коста Ріка і Ґватемаля — прийняли однозгідну постанову звернутись з проханням до генерального секретаря Організації Об'єдниних Націй Гавіє Переза де-Куеяра і Ради Безпеки, щоб вони вислали на територію Центральної Америки, зокрема до Гондурасу, військову частину ООН, завданням якої було б допильнувати замирення і рухи на кордонах між згаданими країнами. Міжнародне військо пильнуватиме також і того, щоб партизини, будь-якої групи, але правдоподібно в першу чергу нікараґуанські контрас, не порушували кордонів. Понад 11,000 партизанів контрас покищо перебувають в таборах в Гондурасі на підставі домовлености між тамошнім урядом і Адміністрацією президента Джорджа Буша.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Українська мова в Україні опинилася в критичному стані. Протягом десятиліть сталінщини, особливо у застійні брежнєвсько-сусловські часи, вона зазнала утисків і штучного витиснення із щоденного вжитку. Зникла вона майже із більшости ВУЗів, шкіл, а що найбільше, із дитячих садків. Рідну мову корінного населення систематично витиснено із сфер духовности і громадського життя — виховувалося совєтську людину і у ній плекалося бездуховність, національний нігілізм.

Сьогодні на захист української мови підняли свій голос не тільки письменники, а голосно заявили про себе інтелігенція, робітники, усі — від варстата до плуга.

В суботу і неділю, 11-12-го лютого ц.р., відбулися в Києві установчі збори Товариства Української Мови ім. Т. Г. Шевченка. Ця подія це ще один вияв атмосфери оновлення, яка запанувала тепер в Україні, і наявний доказ, що український народ бажає спасти українську мову від загрози загибелі.

Солідаризуючись із тими синами і дочками українського народу, які зрозуміли, що українська мови це душа існування української нації, і що саме тепер рішається бути чи не бути українській мові, ми, група американців українського походження, рішили створити Філію Товариства Української Мови ім. Т. Г. Шевченка в ЗСА, до складу Управи якої увійшли: Леонід Рудницький — голова, Тарас Гунчак — заступник голови, Роман Воронка — секретар; вільні члени: Оксана Кузишин, Іван Фізер, Богдан Певний.

Першими конкретними завданнями нашого товариства є вислати для української молоді в Україні тисячу сорочок (T-shirts) з портретом нашого Кобзаря і словами: „Чи твої діти говорять українською мовою?" та видрукувати 10,000 поштових карток з портретом Т. Шевченка праці Б. Певного для вжитку українців в Україні.

На цей почин нашого товариства потрібні відповідні фонди і саме тому ми звертаємося до нашої жертвенної громади з проханням помогти нам у цьому процесі ревіталізації української мови в Україні. Всі пожертви слід висилати на адресу: Ukrainian Language Society, c/o R. Voronka, 30 Clinton Ave., Maplewood, N. J. 07040.

В цей 175-ий ювілейний рік від дня народження Батька модерної української нації, ми, будучи свідомі нашого обов'язку супроти історії і супроти українського народу, закликаємо всіх людей доброї волі ставати членами нашого товариства — Філії ТУМ і тим допомогти боротися проти мовного яничарства та за відновлення престижу української мови та культури.

Товариство Української Мови ім. Т.Г. Шевченка
Філія в ЗСА

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу Округи Твердого Вугілля

ПОВІДОМЛЯЄ, ЩО

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

— відбудуться —

в неділю, 9-го квітня 1989 р. о год. 2-ій по пол.
St. Mary's Ukrainian Catholic Church
210 West Blaine St., Mc Adoo, Pa. 18237

У загальних зборах зобов'язані взяти участь, з рішаючим правом голосу Члени Управи Окружного Комітету, Конвенційні Делегати та по два делегати наступних Відділів:

Бервик, 164 і 333	Майнерсвілл, 78, 129, 265
Фраквілл, 242, 382	Мт. Кармел, 2
Фріленд, 429	Шамокін, 1
Магоней Ситі, 305	Шенандога, 98
Мек Аду, 7	Ст. Клер, 9, 31, 228
	Лігайтон, 389

Гостей, Членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

ПРОГРАМА НАРАД:

1. Відкриття і схвалення порядку нарад
2. Вибір призедії
3. Відчитання і прийняття протоколу попередніх Зборів
4. Звіт уступаючої Управи і Контрольної Комісії
5. Дискусія над звітами і їх прийняття
6. Вибір нової Управи
7. Слово головного предсідника УНС д-ра ІВАНА ФЛИСА
8. Плян праці на біжучий рік
9. Внески і запити
10. Закриття Загальних Зборів

У зборах візьме участь

д-р Іван Флис, головний предсідник УНС

Тимко Бутрей, *голова* — **Йосиф Сидор,** *поч. гол.*
Адольф Словік, *касир* — **Галина Словік,** *секретар*

ІВАН ДЕМ'ЯНЮК ВИСЛОВЛЮЄТЬСЯ:

"ВИ ЗАСУДИЛИ...ЛЮДИНУ ЯКА Є ЗОВСІМ НЕВИННА; НЕВИННА ОСОБА."

"Я НЕ Є 'ІВАН ГРОЗНИЙ' І НАЙСПРАВЕДЛИВІШИЙ СВІДОК Є САМ БОГ, ЯКИЙ ЗНАЄ ЩО Я НЕВИННИЙ."

"МЕНІ ЦЕ НЕНАЛЕЖИТЬСЯ. Я НЕВИННИЙ, НЕВИННИЙ, НЕВИННИЙ — І БОГ Є МЕНІ СВІДКОМ."

ТОМУ ЗВЕРТАЄМОСЯ З ПРОХАННЯМ: ДОПОМОЖІТЬ ЗАХИСТИТИ НЕВИННУ УКРАЇНСЬКУ ЛЮДИНУ СВОЇМИ МОЛИТВАМИ ТА ФІНАНСОВИМИ ПОЖЕРТВАМИ — ПОДАЙМО БРАТНЮ РУКУ КОНЕЧНОЇ ДОПОМОГИ!

СВОЇ ПОЖЕРТВИ ПРОСИМО СЛАТИ НА АДРЕСУ:

THE JOHN DEMJANJUK DEFENSE FUND
P. O. BOX 92819
CLEVELAND, OHIO 44192

Товариство...

(Закінчення зі стор. 1)

пресії 1980-их років, виявила всіх злочинців, склала їх списки. Піднято домагання удержавлення української мови, ліквідацію атомних електростанцій, леґалізацію УКЦеркви.

Членами редколегії, що працювали над резолюцією, були Михайло Горинь зі Львова та Євген Пронюк з Києва, вони увійшли також в Координаційну Республіканську Раду „Меморіялу". Ця рада охопила представників різних неформальних об'єднань. Львівську делегацію для конференції складав Євген Гринів, науковий працівник Інституту суспільних наук. Його прізвище виринало літом 1988 року під час львівських мітинґів. Йому була притамана невиразна лінія, яку прийняв і тепер. В склад ним зіставленої делегації увійшли голова міськвиконкому Панцюк, секретар Ленінського району партії в питаннях ідеології Беґей і ще деякі офіційні особи. Ірині та Ігореві Калинцям запропоновано взяти участь як „гості", що вони відкинули і на конференцію не поїхали, бо як гості не були б повноправними делеґатами. Львівська Філія УГС натомість створила свої осередки „Меморіялу", і від кожних 10 чоловік міг поїхати один делеґат. Так на конференцію крім офіціозу поїхало чимало людей: брати Горині, Оля Горинь, Я. Лесів, І. Гель, Віктор Рафальський з дружиною, Степан Хмара та ще двоє людей з Червонограда та інші.

В неділю рано перед мітинґом відбулася зустріч Всеукраїнської Ради УГС з трьома делеґатами Народного фронту Латвії, де немає товариства „Меморіял", бо там Народний фронт перебрав також подібні викривальні функції злочинів минулих десятиліть. Ця зустріч дала українським учасникам можливість ближче пізнати ролю Народного фронту в Прибалтиці і матиме позитивний вплив на розвиток Народного Руху України за Перебудову.

Після мітинґу відбулося засідання Всеукраїнської Координаційної Ради УГС під головуванням Л. Лук'яненка.

Порушено цілий ряд питань, головно про необхідність теоритичної конференції, де можна було б обговорити підготову нової редакції декларації принципів УГС. Під час нарад відбулася звітність про вибори. Президія УГС — бойкотувати вибори доки не буде знесений антидемократичний закон, що викликає страшну лють в партійних чиновників. Після наради Л. Лук'яненко поїхав до Львова, де вже без перешкод міг взяти участь в засіданні Львівської Філії УГС, поділитися враженнями, винесеними з конференції Товариства „Меморіял", а також спогадами про своє життя, та різними аспектами діяльности УГС.

Економічні...

(Закінчення зі стор. 2)

система приділів на 15 родів харчів і речей першої потреби включно до одягу і взуття, яких у крамницях нема. Створені в 1986 році приватні кооперативи, підприємства, крамниці затруднили поверх 90,000 старших віком емеритів, переважно жінок, яких оподатковано, не зважаючи на це, що вони вже платили 13 відс. податку. Останньо закинено, що мають великі зиски, підсилюють чорний ринок; зачали ліквідувати. В грудні Чехо-Словаччину і Болгарію відвідали громадяни зі сусідніх держав-сателітів, викупили все, що попало, так, що уряди замкнули кордони. Відтак викупили останки товарів у своїх крамницях, так, що під Новий рік у цілому Совєтському Союзі бракло харчів — речей першої потреби і громадяни стрічали Новий рік нужденно, найгірше за весь час. Гласність, перебудова і „демократизація" дотепер не дали нічого сателітам (вони її не сприймають) і поодиноким республікам, за виїмком Балтійських, зокрема Україні.

Україна раніше — шпихлір збіжжя — кормителька не лише царської Росії, але і Західньої Европи сьогодні стає всесоюзним реактором, пустирем, всесоюзним кладовищем, бо покрита мережею нуклеарних реакторів. На всіх 48 реакторів — 50 відс. в Україні, з яких лише 16 ядрових електростанцій доставляє 14 відс. електроенергії, решта плютоній продукують для атомової зброї. Будову двох нових реакторів в Україні в Чернігові і на Криму стримано через протести демонстрації місцевого населення. Через аварію чорнобильського реактора згинули сотні тисяч невинних людей, а в наступному десятиріччі, як твердять світові експерти радіяції і лікарі, згине 8 мільйонів. Останньо занотовано сильну радіяцію в Україні і Білорусії, і заряджено, після двох років, дальшу евакуацію людей.

Найкраще з европейських країн діють нуклеарні реактори у Франції. 49 реакторів (15 нових будують) доставляють справно, без аварій 75 відс. електроенергії (країна не має оливи, бензини, газу і вугілля), на другому місці (брак національних ресурсів) Японія. Міністер фінансів Б. Гостєв подав, що державний дефіцит за останній рік 165 більйонів дол. — 12 відс. валової продукції (в ЗСА — 4 відс.) втроє більший, як предсказувано, ціни зросли на 5 відс. інфляція 1.5 відс. (перший раз заговорили про інфляцію), врожай зернових 195 мільйонів метричних тонн — 40 мільйонів менше, як предсказано, тому імпортовано 35 мільйонів метричних тонн більше збіжжя — 3 мільйони більше, як минулого року. Крім того імпортовано, як подають засоби масової інформації, 38 мільйонів кг. картоплі. Цього року СССР замовив 20 мільйонів метричних тонн зернових (5 вже доставлено) найбільше за весь час. Останньо міністер внутрішніх справ А. Смірнов подав, що злочинство зросло на 3.9 відс. — 1.9 мільйонів (ЗСА — 2 відс.) найбільше: крадіж, грабунки (45 відс.) вбивства, знасилування, спекуляція. Найбільше зловживають у Молдавії — 45 відс., (за Сталіна зборонено подавати). В. Коротич подав в пресі, що платня Ґорбачова -30,000 долярів річно і 600,000 долярів дав для партії з продажі книжки, не подавши скільки і якими мовами — він продав. Відомо, що продав перший наклад у Великобританії і ЗСА англійською мовою до трьох днів, привіз до Польщі книжки польською мовою і в Австрії — німецькою мовою. Докладних даних світ ніколи не довідається. Бюджет на 1989 рік 35 більйонів долярів без оприлюднення дефіциту. Горбачов твердить, що до трьох років зліквідує державний дефіцит, через зменшення видатків на зброю, армію (14 відс.) клигаючу індустрію передасть кооперативам-приватному секторові, що збільшить втроє будову житлових приміщень через продаж державних бондів і внутрі і закордоном здобуде тверду валюту, збільшить вдвоє посівну площу, а за шість років економічний стан і стандарт життя покращає. Совєтські економісти і західні фінансисти твердять, що рубель ц. р. буде здевальвований на 50 відс. (ТАСС твердить лише в нутрі держави, для виміни закордонних валют, після реформи цін). Рубель сьогодні за кордоном безвартісний, туристи і бізнесмени платять 1.60 доляра за одного рубля, але на чорному ринку 25 до 30 центів за рубля.

Чи втримає Ґорбачов Совєтський Союз, як друга мілітарна потуга і четверта економічна потуга світу, своїми економічними і політичними реформами поборе катастрофальне господарче положення, інфляцію, безробіття, корупцію, зловживання і як далеко Захід поможе фінансово позичками, будовою фабрик, закладанням підприємств, технікою і приватною ініціятивою покаже час. Совєтські економісти і опозиція твердять, що до 1994 року економічний стан не поправиться, Ґорбачов, через неуспіх зрезиґнує, або його замінять. У березні — вибори до Верховної Ради буде радити пленум Центрального Комітету КП-СС, кого виберуть, а що врадять, час покаже.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

П'ЯТНИЦЯ, 31-го БЕРЕЗНЯ 1989 р.

Філядельфія, Па. Річні загальні збори Т-ва „Дністер" 430 Відд. о год. 7-ій веч. в Домівці УНС при 5004 Олд Йорк Ровд. На денному порядку: звіти уступаючої Управи та вибір нової Управи та К. Комісії. Проситься всіх членів прибути точно на збори. — Д-р І. Скальчук, гол., І. Кнігницький, секр.

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу СИРАКЮЗИ/ЮТИКА, Н. Й.

повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

— відбудуться —

в неділю, 9-го квітня 1989 р. о год. 1-ій по пол.
в залі Українського Народного Дому
1317 West Fayette Street, Syracuse, N.Y.

У загальних зборах зобов'язані взяти участь, з рішаючим правом голосу Члени Управи Окружного Комітету, Конвенційні Делеґати та по два делеґати наступних Відділів:

21, 38, 39, 58, 121, 192, 202, 215, 271, 283, 317, 330, 484.

Гостей, Членів Українського Народного Союзу радо вітаємо

ПРОГРАМА НАРАД:

1. Відкриття і схвалення порядку нарад
2. Ствердження правосильности зборів
3. Вибір Президії
4. Відчитання і прийняття протоколу з попередніх Загальних Зборів
5. Звіти уступаючої Управи і Контрольної Комісії
6. Дискусія над звітами і їх прийняття
7. Вибір нової Управи
8. Слово головного секретаря УНСоюзу ВОЛОДИМИРА СОХАНА
9. Плян праці на біжучий рік
10. Внески і запити
11. Закриття Загальних Зборів

У нарадах візьмуть участь:

Володимир Сохан, головний секретар УНС
Володимир Запаранюк,
почесний член головного уряду УНС

За УПРАВУ ОКРУГИ:

Проф. д-р Іван Гвозда, голова **Ярослав Сенишин,** секретар
Микола Велич, касир **Іван Чопко,** почесний голова Округи

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Відбулися загальні збори УСО „Тризуб". І. Чижович перевибраний головою осередка

Горшам, Па. (М. Б-й). — Тут у неділю, 26-го лютого, у приміщеннях українського спортового центру „Тризубівка" відбулися 39-ті звичайні загальні збори Українського Спортового Осередка (УСО) „Тризуб" у Філядельфії.

Збори відкрив уступаючий голова УСО „Тризуб" інж. І. Чижович, а молитву провів ентузіяст українського спорту сеньйор Роман Савчак. Тоді всі присутні повстанням з місць і однохвилинною мовчанкою вшанували померлих в минулій каденції Мирослава Петрова, Василя Рибчука і Григорія Загарчука, членів УСО „Тризуб".

Зборами провадила президія в складі інж. І. Скіра, — голова, інж. М. Борецький — заст. голови і д-р Я. Качай — секретар. До президії було запрошено також Р. Савчака, як почесного члена.

На пропозицію І. Щупаківського збори вибрали одноголосно Номінаційну комісію у складі: М. Борецький — голова, І. Чижович, Я. Козак, О. Лесюк, М. Джичко, С. Кундаревич і І. Німчук — члени.

Після відчитання Я. Качаєм і затвердження зборами протоколу з минулорічних Загальних зборів, за уступаючу управу звітували касир О. Лесюк, провідник спортової ланки І. Німчук і голова І. Чижович. О. Лесюк подав, що всіх приходів в 1988 році було на суму 232,860.76 дол., а розходів 231.798.05 дол. У своєму звіті І. Німчук виказав, що приходи спортової ланки в минулій каденції виносили 6,892.39 дол., а розходи в тому самому часі становили 8,701.42 дол., отже в тій ділянці був недобір на суму 1,809.03 дол., який треба було покрити з резервових фондів минулорічного сальдо.

І. Чижович у своєму звіті зробив перегляд всієї діяльности управи УСО „Тризуб" в минулій каденції. Його звіт охоплював діяльність підприємства на Брод вулиці в Філядельфії і на „Тризубівці" в Горшам. Він розповів про нові досягнення УСО „Тризуб" в 1988 році — збудовано тенісові корти, змодернізовано в'їздову дорогу на „Тризубівку", закінчено будову гаражу і впорядковано приміщення для відбування пікніків. Найбільшим досягненням уступаючої управи було, однак, успішне приготування і проведення Української Спортової Олімпіяди у Філядельфії.

У спортовій площині діяльність була також задовільною. В 1988 році УСО „Тризуб" мав 6 дружин копаного м'яча, 3 дружини відбиванки і плавацьку, шахову, ґольфову і тенісову ланки. В загальному успіхи спортових дружин були середніми. Однак, у змаганнях під час Української Спортової Олімпіяди дружини УСО „Тризуб" зайняли перше місце, здобуваючи 52 медалі (15 золотих, 18 срібних і 19 бронзових).

Найбільшою проблемою і турботою Управи УСО „Тризуб" є сплачення заборгування. Тут теж зроблено поступ — залишилося до сплачення ще лише 55,000 дол.

Закінчуючи свій звіт, І. Чижович заявив, що „спорт для нас є підставовою справою в існуванні УСО 'Тризуб' і тому нашою метою є поширити і підсилити нашу спортову працю, а також нашу господарську діяльність у найближчому майбутньому".

Під час свого звіту уступаючий голова, доцінюючи довголітню працю для УСО „Тризуб", в імені уступаючої управи вручив „грамоти подяки" трьом заслуженим членам — Михайлові Кічузі, Романові Пазуняковві і Мирославові Субтельному.

За Товариський Суд звітував М. Бойчук. Він заявив, що в звітовому часі не було ніяких скарг ані контроверсійних справ до розглянення. Звіт Контрольної комісії відчитав М. Пришляк. Контрольна комісія запропонувала уділити абсолюторію уступаючій управі з признанням і подякою за успішну і корисну працю для УСО „Тризуб" в минулій каденції, а зокрема успішне проведення Української Спортової Олімпіяди.

На „Тризубівці" посадили дуба, який нагадуватиме про Тисячоліття Хрищення України.

Після звітів відбулася обширна дискусія, в якій виступали М. Субтельний, Т. Коваль, М. Пришляк, Е. Зибликевич, Б. Сірий і М. Корженьовський. У висліді цієї дискусії збори одноголосно уділили уступаючій управі абсолюторію (звільнення) з признанням і подякою.

За Номінаційну комісію звітував її голова інж. М. Борецький. Він заявив, що Номінаційна комісія була покликана уступаючою Управою скоріше і тому вона вже працювала чотири тижні, відбувши троє засідань. У висліді своїх зусиль Номінаційна комісія, маючи на увазі збільшену активність усіх ділянок праці УСО „Тризуб", а діяльність на „Тризубівці" зокрема, запропонувала зборам такий склад керівних органів УСО „Тризуб" на наступну каденцію. Управа УСО „Тризуб": Ігор Чижович — голова, Я. Козак — заст. голови і голова спортової ланки, Б. Сірий — заст. голови, С. Галавий — секретарка, О. Лесюк — касир, Ю. Лесюк — імпрезовий референт, П. Тарнавський — фінансовий референт, М. Рудакевич — голова Жіночого кружка, А. Рудакевич — референт членства, В. Баран — менаджер будинку на „Тризубівці", М. Борецький — пресовий референт, Г. Галавай, К. Гладун, Г. Гарматій, З. Завадович, Я. Качай, І. Свора, І. Скіра і В. Сімків — члени.

До управи спортових ланок вибрано: Я. Козак — голова, С. Кундаревич — заст. голови, А. Коваль — секретарка, І. Німчук — скарбник, М. Юрчак — референт копаного м'яча, С. Іськів — менаджер першої дружини, Ю. Дорошенко — тренер першої дружини, Т. Міджак — ланковий відбиванки, Р. Федик — ланковий тенісу, Ю. Савчак — провідник тенісових турнірів, Є. Зиблікевич — ланковий плавання, Ю. Тарасюк — ланковий легкої атлетики, І. Ісаїв — заст. ланкового легкоатлетики, Є. Луців — ланковий ґолфа, Р. Шкільник — ланкова настільного тенісу, С. Новаківський — ланковий шахів і Т. Козак — ланковий лещат. Товариський суд — О. Борецький, М. Бойчук і Т. Яцкевич. Контрольна комісія — С. Гавриш, П. Кондрат, М. Пришляк, І. Щупаківський і С. Ярема.

З приводу на збільшену діяльність УСО „Тризуб", Номінаційна комісія запропонувала оформити при управі два допоміжні тіла: Раду сеньйорів і Жіночий кружок. Цю нову ідею збори прийняли ентузіястично. Зголошену листу кандидатів до управи збори апробували одноголосно.

Після вибору керівних органів, що складалися з управи УСО „Тризуб", управи спортових ланок, Ради сеньйорів, Жіночого кружка, Номінаційної комісії і Контрольної комісії, новобраний голова запропонував плян праці на 1989 рік, який збори прийняли без змін. В пляні діяльности управи є поширення спортової праці, збільшення членства до 1,000 в біжучому році, сплачення заборгування (морґедж — 55,000 дол.), докінчення будови (ґараж і павільйон-кухня) на „Тризубівці" і зактивізування кухні з розваговими програмами при кінці тижня на „Тризубівці" в Горшам.

Формальна частина зборів закінчилася після деяких внесків і запитів, а почалася розвагова гутірка при смачних перекусках і напитках, яка тривала ще довго вечором. Вже було пізно, як учасники зборів розходилися задоволені дотеперішнім поступом і збільшеними плянами на майбутнє цього спортового і розвагового центру української громади Філядельфії і околиць.

ПОМИЛКА В ПРІЗВИЩІ

У редакційній п.з. „Російська демократія і державність України" („Свобода", ч. 45 з 10-го березня ц.р.) прізвище професора львівського університету має бути Станіслав Ґрабський. — Ред.